

Els dos grups polítics de l'oposició al Conselh Generau d'Aran, PRAG i UA, presenten una moció política al Ple del Conselh cel.lebrat el dia vint-i-tres de desembre reclamant la redacció urgent d'un PLA D'ATENCIÓ A LES TOXICOMANIES a Aran,

la creació d'un grup de treball que col·labori amb les diverses institucions i sector implicats en aquest Pla, i finalment la presentació al Ple del Conselh Generau d'Aran del Pla en un termini de sis mesos.
Us adjuntem el document de la moció.

ES GROPS POLITICS DETH PRAG E D'UA-PSC

Cosset damb çò qu'establis er article 91.4 deth Reiau Decrèt 2568/1986 de 28 de noveme deth Reglament d'Organizacion, Foncionament e Regim Juridic des Entitats locals, presenten era seguenta MOCION POLITICA, qu'includís es questions que seguís entà tractar:

I. Problèma des toxicomanies

En camp des toxicomanies, era dròga ei ua substància qu'actúe sus eth sistèma nerviós centrau e modifique es foncions der organisme en tot crear tolerància, dependència e grèus problèmas de salut e originant comportaments que perjudiquen eth benestar social. Maugrat qu'eth consum-abús de drògues ei plan antic, pendent fòrça sègles se mantenguec, en generau, limitat a determinats sectors de poblacion damb major facilitat d'accès. A compdar deth desenvolopament des sistèmas de mercat consumistes, es abusi e dependències aumentèren fòrça e preneren caracteristiques epidemiques, sustot en adolescents e joeni. Cau tier en compde qu'es problèmas mès seriosis, pera sua grana extension en camp dera salut, son deguts as drògues legaus.

Er alcòl subergés dejà com era tresau causa de mòrt (prumèrament eth càncer, e coma dusau causa es accidents de circulacion).

Era mortalitat per tabaquisme en Estat espanhòu arrenh dejà es 55.000 casi annaus. Totun açò, era alarma social deuant der abús de drògues non s'a percebut enquiara irrupcion en mercat des drògues illegaus. Enes ans seishanta e setanta, era eroïna, enes ueitanta, era cocaïna, e un shinhau mès tard es drògues de dessenh.

En cap de país ei possible conéisher eth numerò totau d'afectats perque sonque s'an es donades des atenguts enes Centres d'Atencion e Seguiment (CAS en Catalonha), que son fòrça mens ena realitat, pr'amor qu'era règla enes consumidors e es sues familhes ei amagar eth problèma.

Es associacions d'Alcoolics Reabilitats sostien qu'en Estat espanhòu i a mès de 4.000.000 d'alcoolics; segontes eth sindicat d'UGT, eth 25% dera poblacion laboraument activa abuse der alcòl o ei alcoolica. Eth tabaquisme afècte ath 34% dera poblacion generau.

Era estimacion -aproximativa- des addictes ara eroïna se poderie chifrar entre es 250.000 e es 300.000 persones, maugrat qu'eth numerò encara pòt èster mès gran; era des cocaïnòmans, entre 250.000 e 350.000, maugrat que segurament ei infravalorada perque es cocaïnòmans demanen ajuda fòrça tard, pr'amor que non se senten pas malauts ne dependents: era cocaïna entraïne un "silenci clinic" de cinc ans, durant es quaus era simptomatologia que provòque era dròga non ei pas viscuda com un problèma.

II. Aproximacion ar augment der abús de drògues en Aran

Des de hè 25 ans, eth fenomen toristic -basat ena beresa deth país e enes espòrts de nhèu- s'a desenvolopat massivament enquia arribar a èster era indústria mès importanta, en tot aumentar significativament era renda per abitant e ath madeish temps an diminuit considerablament es antigues activitats basiques: ramaderia, derivats leitèrs, artesanía e agricultura.

Er extraordinari augment dera poblacion de pas de naut poder adquisitiu, consumista e damb ua grana disponibilitat de temps liure coexistís damb era manca d'aufèrtes culturals, formatives e ludiques entara mainadèra e era joenesa. An proliferat, en cambi, activitats de léser basades en rendement economic (espòrts de risc, maquinas escaria-sòs, jòcs d'ordenador) e a viatges tan addictives com es drògues. Es individus forasters joeni, immèrgits ena cultura dera permissibilitat d'us-abús de drògues, an devengut modèls a imitar, en tot crear, peth procediment abitau deth contagi, un plan important problèma d'abús e trafic de drògues illegaus, sustot era cocaïna.

Es drògues illegaus entraïnen ua deterioracion sociosanitària fòrça rapida entar afectat, era sua família e era societat ena quau s'inscriu. Parallèlament se creen hilats de trafic de drògues ath detalh que permeten ar usatgèr pagar-se es sues dòsis sense auer de panar o endeutar-se. Aguest hèt a ua grana importància ena difusion der abús, que s'esten perilhosament tant enes adolescents com enes adults de mens de 45 ans. Era cocaïna s'a transformat en ua dròga d'us abitau, e s'an banalitzat cada còp mès es sues consequéncias.

D'un aute costat, es drògues legaus: alcòl e tabac, an agut de tostamps un solid arraitzament en Aran, dilhèu per isolament geografic e pera forçada inactivitat des sòns abitants -sustot es òmes- pendent quauquí mesi ar an enes qu'eth heired e era nhèu hègen impossible es comunicacions e eth trabalh. Com per tot, eth consum de vin a diminuit actuaument a còsta der augment des begudes alcoliques destilades e, sustot, dera bièra. Era situacion a tendéncia a agreujar-se peth hèt qu'es joeni generaument consumissen quauques drògues ath madeish temps: son politoxicòmans, çò que complique era prevencion, eth tractament e es consequéncias sanitàries. Es joeni alcoolics abusen deth tabac e des derivats deth canabis; es eroïnòmans dera cocaïna, era metadòna, er alcòl, es benzodicepines e eth canabis; es cocaïnòmans, der alcòl e deth canabis.

Pr'amor des implicacions der abús de drògues en:

- Es enòrmes repercussions en camp sanitari: cirròsi alcolica, cirròsi a virus dera epatiti B e C, càncer, VIH e sida.
- Er augment dera mortalitat prematura pr'amor des accidents de circulacion, laboraus e domestics.

- Er aument accelerat dera violència, agressivitat e matractaments intrafamiliarhaus, penes de preson e rapida marginacion des afectats addictes.
- Es ans d'affliccions e d'esfòrci des malauts e es sòns familiarhs e es abondoses despenes en tractaments e rehabilitacion, procediments longui e dificils.

Se pòt afirmar, sense cap de dobte, qu'es TOXICOMANIES SON ETH MÈS GRAN PROBLÈMA SOCIOECONOMIC E SANITARI DETH NÒSTE TEMPS e qu'es mesures de prevencion generau precòça e eth tractament des afectats e es sòns familiarhs son un besonh urgent e aurien d'èster desvolopats pes administracions e emparats pes organismes oficiaus e per toti e cadun des ciutadans de cada territòri e de cada país.

Eth CAS (Centre d'Atencion e Seguiment) mès a pròp d'Aran l'auem en Lhèida, a mès de 150 km , çò que, amassa damb es caracteristiques des carretères deth país (virades, nhèu, gèu) hè qu'es exigéncias des programes terapeutics siguen impossibles d'acomplir.

Ei en aguest sentit qu'es grops deth Partit Renovador d'Arties e Garòs e d'Unitat d'Aran demanam era inclusion d'aguesti punts en Plen ordinari deth Conselh Generau d'Aran damb er objectiu de prepausar era sua aprobacion peth Plen deth Conselh Generau d'Aran:

1. Començar de manèra immediata era redaccion d'un PLAN D'ATENCION AS TOXICOMANIES EN ARAN, que comprenesse:
 1. Ua estimacion deth problèma enes diuèrsi terçons o divisions que s'establisquen, per miei d'estudis epidemiologics efectuats per equips multidisciplinaris qu'investiguen es coneishements, actituds e consum des diferents grops de poblacion respècte as drògues.
 2. Ua estimacion dera incidéncia des problèmas sociosanitaris e economics relacionats damb eth consum de drògues.
 3. Ua analisi des donades proporcionades pes accions realizades e des recorsi qu'existissen entà solucionar-les, en tot senhalar se i a mancances detectables.
 4. Elegir objectius clars e precisi, especifics entà cada grop de poblacion, en tot establir un orde de prioritats.
 5. Elaborar programes entàs objectius elegits.
 6. Ua estimacion des fruts demorats de tipe sanitari e socioeconomic entà cada programa.
 7. Amiar a tèrme es programes elegits.
 8. Avalorar es resultats arthenhuts.
2. Crear un grop de trabalh constituït pes Ajuntaments aranesi, es representants des programes, professionaus expèrts en toxicomanies, associacions de mèstres, pairs e mairs e vesins, que collabòre ena reflexion conjunta damb es diuèrses institucions e sectors implicats en aguest PLAN. Es coordinacions se haràn en tot seguir es linhes generaus deth PLAN NACIONAL SUS ES DRÒGUES (Estat espanhòu) e eth PLAN DE TOXICOMANIES DERA GENERALITAT DE CATALUNYA.
3. Presentar en tèrme de sies mesi ath Plen deth Conselh Generau d'Aran eth nomenat PLAN D'ATENCION AS TOXICOMANIES EN ARAN.

Francés Xavier Boya (UA-PSC) Miquèu Barra (PRAG)

Aran, 23 de deseme de 2003

UA

23/12/2003